

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Gfv.VII.30.042/2020/5.

A tanács tagjai: . Vezekényi Ursula a tanács elnöke

. Osztovits András előadó bíró

. Tibold Ágnes bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

III. rendű

Az I-III. rendű felperesek képviselője: Dr. Kopcsák Zoltán ügyvéd

Az alperesek: I. rendű

II. rendű

Az I. rendű alperes képviselője: Dr. Halápi Dóra Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Rétalji Dorottya ügyvéd

A per tárgya: szerződés létrejöttének megállapítása.

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek: I-III. rendű felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma: Fővárosi Törvényszék 47.Pf.634.869/2019/5. számú ítélet

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma: Pesti Központi Kerületi Bíróság 4.P.303.586/2017/25. számú ítélet

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I-III. rendű felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 15 napon belül az I. rendű alperesnek 12.700 (tizenkétezer-hétszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] 2008. június 5-én az I. rendű és a II. rendű felperes és a III. rendű felperes jogelődje az I. rendű alperessel hitelszerződést kötött, amelyben az I. rendű alperes vállalta, hogy 215.800 CHF összegű devizahitelt tart rendelkezésre és a rendelkezésre álló időszak lejártáig legfeljebb 30.000.000 Ft összegű kölcsönt folyósít. A kölcsön biztosítékeként a felperesek tulajdonában lévő két ingatlanra jelzálogjogot alapítottak az I. rendű alperes javára.
- [2] 2011. július 7-én a felperesek és az I. rendű alperes a szerződést akként módosították, hogy a hitelszerződéshez kapcsolódó lakás-előtakarékossági szerződés megszüntetésre került, a hitelszerződésből 2011. július 7-én már lejárt és nem kiegyenlített tőketartozás tőkésítésre került, valamint rendelkeztek arról, hogy a kölcsön törlesztése a továbbiakban tőkerészt is tartalmazó törlesztőrészlettel történik. A felperesek nyilatkoztak, hogy a szerződésmódosítás napján fennálló tartozásuk 210.195,35 CHF.

- [3] 2017. június 1. napján az I. rendű alperes a II. rendű felperesnek címzett levélben ajánlatot tett (a továbbiakban: első ajánlat) a perbeli hitelszerződés végleges lezárására a fennálló adósság részleges és adómentes elengedése mellett. A levél – egyebek mellett – tartalmazta, hogy 2017. május 26-án a hitelszerződésből származó követelés összege 2.682.732 Ft, a késedelmes napok száma nulla. Az I. rendű alperes a lezárási összeget 1.743.776 Ft-ban, az ajánlati kötöttség határidejét 2017. július 31-én jelölte meg. Az ajánlatot az I. rendű felperes 2017. június 13-án elfogadta, azt megelőzően, hogy az I. rendű alperes 2017. június 8-i levele megérkezett volna hozzá.
- [4] 2017. június 8-án az I. rendű alperes a II. felperesnek címzett levelében azt a tájékoztatást adta, hogy a korábban megküldött lezárási ajánlatban több nyilvánvaló elírás is szerepelt, amelyek érintették többek között a késedelmes napok számát és a lezárási összeget is. Egyúttal mellékelte azt a lezárási ajánlatot, amelyben a lezárási összeget 37.574.517 Ft-ban jelölte meg (a továbbiakban: második ajánlat).

A kereseti kérelem és az alperesek védekezése

- [5] A felperesek keresetükben annak megállapítását kérték, hogy az I. rendű alperes első ajánlatában foglaltak szerinti tartalommal létrejött a jogviszony lezárására vonatkozó szerződés a felperesek és az I. rendű alperes között; a II. rendű alperesnek ennek tűrésére kötelezését kérték. Arra hivatkoztak, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 6:4. § (2) bekezdése 6:64.§ (1) bekezdése és 6:65. § (2) bekezdése alapján az I. rendű alperes ajánlatának elfogadásával annak tartalma szerint a szerződés létrejött.
- [6] Az I. rendű alperes érdemi ellenkérelmében a kereset elutasítását kérte. Arra hivatkozott – egyebek mellett –, hogy az első ajánlat megküldésekor az abban szereplő adatok tekintetében tévedésben volt, amely tévedést a felperesek felismerhették, mivel az ajánlatban feltüntetett tartozások összege és a késedelemmel érintett napok száma nem felelt meg a valóságnak. A Ptk. 6:9. §-ára, 6:90. §-ára és 6:89. § (1) bekezdésére hivatkozással megtámadási kifogást terjesztett elő. A II. rendű alperes – aki a korábban elhunyt egyik adós egyik örököse – a kereset teljesítését nem ellenezte.

Az első- és másodfokú ítélet

- [7] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az I. rendű alperes első ajánlatában foglaltak szerinti tartalmú szerződés létrejött a felperesek és az I. rendű alperes között; a II. rendű alperest ennek tűrésére kötelezte. Megítélése szerint az első ajánlatból nem volt felismerhető, hogy az I. rendű alperes nem a valós szándékának megfelelő nyilatkozatot tett. Abban az esetben, ha az I. rendű alperes nyilatkozatában szereplő adatokban tévedett is, nyilatkozatát akkor sem támadhatta meg a Ptk. 6:90. § (3) bekezdése alapján, mert tévedését az ezen adatokról nyilvántartást vezető szakcégnak minősülő I. rendű alperes felismerhette.
- [8] Az I. rendű alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a keresetet elutasította. A fellebbezés indokaira tekintettel azt állapította meg: a perbeli ajánlatokra az új Ptk. hatálybalépésével összefüggő átmeneti és felhatalmazó rendelkezésekről szóló 2013. évi CLXXVII. törvény (új Ptké. 50. § (1) bekezdése alapján a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: rPtk.) rendelkezéseit kell alkalmazni. A másodfokú bíróság szerint az I. rendű alperes saját tévedését legkésőbb 2017. június 8-án felismerte, mivel ekkor foglalta írásba a második ajánlatát és küldött tájékoztatást a II. rendű alperesnek arról, hogy a korábban megküldött ajánlata elírást tartalmazott.
- [9] Hangsúlyozta, a bíróságnak nem a támadott jognyilatkozat tartalmát kellett értékelnie, hanem azt, hogy annak megtételében tévedett-e az I. rendű alperes és tévedését a felperesek felismerhették-e. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat e körben okszerűtlenül mérlegelte, nem vette figyelembe az eset összes körülményét. A felperesek az első ajánlat kézbesítésekor a havi

törlesztő részletek fizetésével jelentős késedelembe voltak, ezért tudniuk kellett, hogy késedelmes napjaik száma – az első ajánlatban írtaktól eltérően – nem nulla. A tartozásuknak a pontos összegét nem, de annak nagyságrendjét legalább ismerniük kellett, így az első ajánlatnak a tartozás összegével kapcsolatos elírását szintén fel kellett ismerniük. Elemezte, hogy az I. rendű alperes a felperesek tartozásának mértékét a valós 57.806.949 Ft helyett nagyságbelileg kisebb összegben, 2.682.732 Ft-ban határozta meg, amely felismerhetővé tette a felperesek számára az I. rendű alperes tévedését. Mindezek alapján a másodfokú bíróság az I. rendű alperes érvényességi kifogását alaposnak, az I. rendű alperes tévedését és annak felperesek általi felismerhetőségét bizonyítottak, így a keresettel érintett jognyilatkozatot és a szerződést az rPtk. 210. § (1) bekezdése alapján megtámadhatónak találta. Ezért úgy ítélte, hogy a felek közötti szerződés az rPtk. 235. § (1) bekezdése alapján a létrejöttének időpontjától kezdődő hatállyal érvénytelenné vált.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [10] Az I-III. rendű felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az első fokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős ítélet az rPtk. 210. § (1) bekezdésébe és 235. § (1) bekezdésébe ütköző módon jogszabálysértő. Álláspontjuk szerint a felperesek nem ismerhették fel az első ajánlat során az I. rendű alperes tévedését és ezáltal nem vált érvénytelenné a szerződés a megtámadás következtében.
- [11] Az I. rendű alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A Kúria jogerős ítéletet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: rPp.) 275. § (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta. Megállapította, hogy az a hivatkozott indokok alapján nem jogszabálysértő.
- [13] A felperesek felülvizsgálati kérelmükben konkrét jogszabálysértésként kizárólag az rPtk. 210. § (1) bekezdésére és a 235. § (1) bekezdését jelölték meg, nem vitatták, hogy a perbeli jogvitára az rPtk. rendelkezései az irányadóak. A Kúriának tehát azt kellett vizsgálnia, hogy az rPtk. 210. § (1) bekezdésére hivatkozással az I. rendű alperes alappal támadta-e meg a szerződés lezárására irányuló, az I. rendű felperes által elfogadott nyilatkozatát arra hivatkozással, hogy a felperesek tévedését felismerhették.
- [14] E körben a másodfokú bíróság számos szempontot mérlegelt. Úgy ítélte, a felpereseknek fel kellett ismerniük az I. rendű alperes tévedését többek között azért, mert tudtak arról, hogy szemben a 2017. június 1-jén kelt iratban írtakkal, jelentős a késedelmük, továbbá, hogy a tartozásukként megjelölt összeggel szemben nagyságrendileg többel tartoznak. A felülvizsgálati kérelemben szereplő azon állításuk, hogy jóhiszeműen gondolhatták, hogy a hivatkozott okiratban szereplő tartozás megfelel a valóságnak, mivel a kölcsön összegénél nagyobb összeget fizettek vissza, illetve az I. rendű alperestől folyamatosan eltérő tájékoztatást kaptak tartozásuk összegéről, a felülvizsgálati eljárásban nem volt vizsgálható. A másodfokú bíróság ugyanis az ítéletében rögzítettek szerint is a bizonyítékok mérlegelésével döntött akként, hogy a felperesek az I. rendű alperes tévedését felismerhették. Ezen álláspont felülmérlegelését önmagában kizárta, hogy a felperesek felülvizsgálati kérelmükben az rPp. 206. § (1) bekezdésének megsértését nem tüntették fel. Az rPp. 272. § (2) bekezdésében, illetve az azt értelmező a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről szóló 1/2016. (II. 15.) PK vélemény 3. pontjában írtakra tekintettel csak abban a körben van lehetőség a felülvizsgálati kérelem érdemi vizsgálatára, ahol a megsértett jogszabályhely és a jogsértés indokai is megjelentek. Ettől függetlenül a Kúria utal arra, hogy vonatkozó joggyakorlata alapján (BH2013. 119.) a felülvizsgálati eljárás nem ad alapot a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő következtetés is levonható lett volna.

- [15] A Kúria mindezekre figyelemmel a jogerős ítéletet az rPp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

- [16] A Kúria a felülvizsgálati eljárásban pervesztes I-III. rendű felpereseket az rPp. 270. § (1) bekezdése szerint irányadó 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az I. rendű alperes – figyelemmel a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §, (3), (5) és (6) bekezdéseire, az I. rendű alperes jogi képviselője által ténylegesen kifejtett ügyvédi tevékenységgel arányban álló – felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.
- [17] A Kúria a döntését tárgyaláson kívül hozta meg.

Budapest, 2020. szeptember 17.

Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Osztovits András sk. előadó bíró, Dr. Tibold Ágnes sk. bíró

A kiadmány hitelül:

/Seres Józsefné/
tisztviselő